

Elizabeth Strout: "Els meus llibres neixen d'una duresa que hi ha en el meu interior"

Elena Hevia / *El Periódico*

Una dona sola al seu llit d'hospital. Una mare que no va saber ser afectuosa. Un passat de pobresa. Una vocació d'escriptora. Una història sintètica que sacseja el lector gairebé en cada pàgina amb intensitat. Em dic Lucy Barton (1984 / Duomo) és l'última novel·la d'Elizabeth Strout, guanyadora del Pulitzer per Olive Kitteridge, que també va ser sèrie de televisió amb la cara de Frances McDormand. Robert Redford està preparant l'adaptació, també televisiva, de Los hermanos Burgess.

–Si tenim en compte que a Olive Kitteridge la protagonista diu coses com «estic esperant que es mori el meu gos per suïcidar-me», ¿es pot dir que aquesta és la seva novel·la més compassiva?

–És la meua novel·la més pura. I per això, diferent de la resta dels meus llibres. Però sí, és més fàcil que el lector s'identifiqui amb aquesta dona, Lucy Barton.

–¿És una novel·la sobre com ens construïm nosaltres mateixos?

–Intenta reflectir què passa quan prenem consciència del que som, què significa realment ser el que sóc. El desencadenant va ser una escena en què una noia parlava amb la seva mare en un hospital. Normalment, escric moltes notes i algunes acaben a la paperera o a terra, però aquella s'entestava a seguir a la meua taula, que és un lloc bastant caòtic. Així que no vaig tenir més remei que prestar-li atenció.

–No és la primera vegada que parla de les relacions entre mares i filles. ¿Per què li interessien?

–[Riu sonorament]. Bé, les relacions entre mares i filles poden ser molt difícils... Però tots necessitem una mare. M'interessa la força d'aquest desig.

–Però si el que ha fet la teua mare és destrossar-te la vida...

–Crec que el desig continua fins i tot en aquest cas. La segueixes necessitant. De

fet, el desig augmenta amb la falta. Si tens una mare que t'ha donat tot l'afecte que necessites, possiblement no la desitges tant.

–Parlem de la mare, però el pare de la seva novel·la és una figura més borrosa, dibuixada amb uns quants trets inquietants. ¿Per què no va voler explicar-los amb més detall?

–Va ser conscient. Jo vaig construir la seva personalitat en la meva ment: un home que no va poder ser soldat i va quedar tocat per això. Creia que les aportacions inquietants a la seva personalitat havien de quedar en l'ombra per al lector.

–¿Aquesta decisió pot tenir a veure amb la manera com els nens perceben la vida dels adults? ¿Com un misteri difícil de resoldre?

–Sí, Lucy va recordant i col·locant les coses al seu lloc. Jo vaig intentar que fos una narradora fiable. Ella pretén ser tan veraç com pugui, però no n'està del tot segura. Volia que aquests indicis fossin com empremtes dactilars.

–Lucy Barton té una mentora que li dóna consells. ¿Són els que vostè donaria a una autora que comença?

–Sí, són els que jo donaria. De l'únic que no estic segura al cent per cent és que només tenim una història per explicar i que encara que l'expliquem d'una manera diferent sempre serà la mateixa. No crec que s'ajusti en el meu cas. Però, en fi, em semblava interessar fer pensar el lector.

–Ho fa quasi a cada pàgina. El seu treball és com un iceberg, el llibre és només la part visible, però el més interessant és el que no es mostra directament.

–M'agrada el símil. Crec que he arribat a aquesta forma més aviat inconscientment, sense premeditació.

–Hi ha un altre consell per als escriptors al seu llibre: «Per escriure un ha de ser implacable». ¿Ho subscriu?

–No ho dic jo, sinó un personatge, però crec que si realment vols ser escriptora i dedicar-t'hi en cos i ànima has de posar-hi totes les teves forces. Organitzar la teva vida de tal manera que sigui el més important, i això pot semblar implacable.

–En aquest sentit, ¿ser implacable és més difícil per a una dona?

–Jo crec que sí. Per una sèrie de raons òbvies –matrimoni, fills–, sempre ha sigut més difícil per a una dona. Els homes sempre han fet el que han volgut. I que consti que estic generalitzant.

–El reconeixement li va arribar amb 50 anys ben complerts. ¿Haver arribat relativament tard té a veure amb això que estem parlant?

–Als 43 anys vaig publicar la meva primera novel·la. I en tenia 53 quan vaig guanyar el Pulitzer i la meva carrera va arrencar. Jo escrivia des que aixecava un pam de terra, però vaig necessitar temps perquè el to, les frases, el ritme de la meva escriptura encaixessin. No sé si va tenir a veure amb la meva condició de dona. Potser sí, perquè els homes estan més acostumats que se'ls escolti.

–Ha aconseguit vacunar els seus textos contra el sentimentalisme.

–Senzillament, els meus llibres neixen d'una duresa que hi ha al meu interior. I no elimino de forma conscient el sentimentalisme, però no crec en ell perquè em sembla una drecera cap a una falsa visió del món. Vull l'emoció verdadera.